

**ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต2
NEED FOR PARTICIPATION OF THE STUDENT'S GUARDIANS IN EDUCATIONAL
MANAGEMENT OF KOKSAWANG DONGGAMNOI SCHOOL UNDER UDONTHANI
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

แดง พุดลา

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไปโดยจำแนกสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนตามเพศ อายุ และอาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้ปกครองนักเรียนต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.28$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 3.44$) รองลงมาคือ ด้านบริหารทั่วไป ($M = 3.36$) ด้านวิชาการ ($M = 3.19$) ตามลำดับ ส่วนด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 3.14$)

Abstract

The purpose of this study was to investigate the need for participation of the student's guardians in educational management of Koksawang Dongngarmnoi school, Udonthani Educational Service Area Office 2.

In this research, the school administration took part in four aspects of management: academic, budget, human resource, and general services. However, there were 108 persons, who showed their opinion by filling the 5 points rating scale questionnaire. Statistics employed in this research were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The study found that the participation of the student's guardian for the education of Koksawang Dongngarmnoi school, Udonthani Educational Service Area Office 2, holistically the student's guardians need for participation in the administration education in medium level ($M = 3.28$) and when considering each aspect found that the budget was the highest level ($M = 3.44$), general services ($M = 3.36$), academic ($M = 3.19$), and human resource was the lowest level ($M = 3.14$).

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน ทำให้เป็นคนที่สมบูรณ์มีความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมไทยให้เข้มแข็ง การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพจึงจำเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเพื่อที่คนจะไปพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการจัดการศึกษา มาตรา 49 กล่าวถึง บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้ด้อยโอกาสยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในหมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และหมวด 8 ทรัพยากรและการลง

ทุนการศึกษา มาตรา 48 (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในมาตรฐานที่ 14 ไว้ว่า สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา โดยมีตัวบ่งชี้ที่ว่า สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาและสถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวข้องกับ การศึกษา และนำครอบครัว ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันมีการปรับระบบการศึกษามีการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการไปยังสถานศึกษามากขึ้น ยกฐานะสถานศึกษาเป็นนิติบุคคลมีการส่งเสริมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คำนี้ถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคีรัฐ องค์กรภาคเอกชนต่างๆ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้น โรงเรียนในฐานะหน่วยงานที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่จะต้องให้ความสำคัญ ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา การศึกษาของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

โรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย เป็นหน่วยงานทางการศึกษาอีกหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชน ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่บุตร หลานในชุมชน การบริการความรู้ด้านวิชาการ อาชีพแก่ชุมชน โรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญในกาพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน เป็นคนดีของสังคม ทำประโยชน์ให้กับสังคมประเทศชาติต่อไปในอนาคต

สำหรับผู้ปกครองนักเรียนในฐานะที่เป็นประชาชนส่วนหนึ่งที่ส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียน เป็นพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูมีความ ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ต้องการให้ผู้นั้นได้เรียนรู้ในสิ่งที่ดี มีอนาคตที่ดีสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นจึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน ในการพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลและเกิด ประโยชน์สูงสุดกับตัวผู้เรียนจากการมีส่วนร่วมที่แท้จริง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมนอกจากจะมีผลดีต่อผู้เรียน แล้วยังสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู กับผู้ปกครองนักเรียนส่งผลให้โรงเรียนได้รับการพัฒนา การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ทำให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันและเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกันสนับสนุนพัฒนาการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด ดังที่วิจิต ภาคอินทรีย์ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียน ชุมชน สถาบันชุมชน ครอบครัวย่อมมีส่วนให้การศึกษาร่วมมือกันของทุก ฝ่าย คือ การสร้างพลังอันแข็งแกร่ง คำจูงกันเกิดผลแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นความหวังของเราทุกคน พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงเข้ามามี บทบาทมากขึ้นโดยร่วมกับครูผู้บริหารในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของลูกทั้งที่บ้านและโรงเรียน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ชุมชนจึง มาร่วมกำหนดการบริหาร การจัดการกระบวนการเรียนรู้และเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น

โรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย ตำบลบะยาว อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดูดธานี เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 มีหมู่บ้านในเขตบริการ 2 หมู่บ้าน คือ บ้านโคกสว่างหมู่ที่ 5 และบ้านดงง่ามน้อย หมู่ที่ 8 ตำบลบะยาว อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี บริเวณที่โรงเรียนตั้งอยู่ เป็นที่ราบเชิงเขาประชากรมีอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ 60 รับจ้างร้อยละ 30 และอื่นๆ ร้อยละ 10 มี การปลูกพืชเศรษฐกิจ จำพวก อ้อย มันสำปะหลัง การคมนาคมลำบากในช่วงฤดูฝน ฤดูแล้งปัญหาจากฝุ่น ฝนและอากาศร้อนทุกสิ้นค้าทางการเกษตร จากควันไฟจากการเผาอ้อย โรงเรียนห่างจากจังหวัด 98 กิโลเมตร ปัจจุบันเปิดสอนระดับอนุบาล-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีบุคลากรทางการศึกษา 9 คน ชาย 3 จำนวน 1 คน มีนักเรียน 108 คน ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนได้เปิดให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ มีการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนโดยผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการ พัฒนาการศึกษาจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เห็นได้จากการประชุมผู้ปกครอง เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร หากได้รับการศึกษาถึงสทศ แล้วยังจะทำให้โรงเรียนสามารถหาแนวทางที่จะแก้ปัญหาหรือหารูปแบบที่จะอำนวยความสะดวกต่อการมีส่วนร่วมให้กับผู้ปกครองตรงตาม ความต้องการ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน Hoover-Dempsey และ Sandler (อ้างใน จันรอล เงินคำ. 2543: 38) ที่ชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองที่ส่งผลดีต่อการพัฒนาการของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนนั้น มักจะผ่านกลไกของการวางรูปแบบ การผลักดัน และอบรมสั่งสอน ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของผู้ปกครองในกิจกรรมที่สอดคล้องกับความคาดหวังของทางโรงเรียนผลที่ตามมาคือนักเรียนมี พัฒนาการทางทักษะและความรู้ อีกทั้งยังเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถและประสบความสำเร็จในการเรียน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการ การศึกษาของโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย ด้วยมีความคาดหวังว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน และแนวทางในการ

วางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนโดยการนำผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคลและ ด้านบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ใน 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และ ด้านบริหารงานทั่วไป ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1-2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 108 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย ในด้านการจัดการศึกษา 4 ด้านคือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.28$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 3.44$) รองลงมาคือด้านบริหารงานทั่วไป ($M = 3.36$) และด้านวิชาการ ($M = 3.19$) ตามลำดับ ส่วนด้านบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($M = 3.14$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีข้อค้นพบและประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย ในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ และด้านบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสศรี ขุนทวี (2544 บทคัดย่อ) ในการศึกษาค้นคว้าสภาพปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำชุมชนในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชน ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 ในสหวิทยาเขตทมิฬไทย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับงานวิจัยของสุทธิชัย เรืองฤทธิ์ (2545: 20) ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดระยอง ที่กล่าวว่า สภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยที่จำแนกตามเพศพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งเพศชายและเพศหญิง จำแนกตามอายุพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งกลุ่มอายุน้อยและกลุ่มอายุมาก และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งกลุ่มประสบการณ์น้อยและกลุ่มประสบการณ์มาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประทุมทิพย์ พวงวิฒนางค์ (2545: บทคัดย่อ) ในการศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร ที่กล่าวว่า สภาพการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษาชุมชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางทุกด้าน รวมทั้งผลการวิจัยของวณิชชา พลับเจริญสุข (2549: บทคัดย่อ) ในการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนตลาดปากคลองเจ้า ที่กล่าวว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อยในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโคกสว่างดงง่ามน้อย

1. ผู้ปกครองนักเรียนควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้มีความเข้าใจ และจะได้ถือปฏิบัติในการเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างถูกต้อง
2. ผู้ปกครองนักเรียนควรให้การแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1. โรงเรียนควรสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง ให้ความสำคัญต่อผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา
2. โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงออกความคิดเห็น ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ แก้ปัญหา ร่วมประเมินผล และร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา
3. โรงเรียนควรจัดประชุม สัมมนาผู้ปกครองนักเรียนในเขตบริการ เพื่อให้ทราบแนวทางและทิศทางการพัฒนาโรงเรียน เพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน
2. ควรศึกษาพฤติกรรมของครู ผู้บริหารโรงเรียน และความพร้อมขององค์กรที่ตอบสนองต่อการเข้ามามีส่วนร่วม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุง(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. 2545 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2548, กรกฎาคม-สิงหาคม). "360 องศา เพื่อการพัฒนาระบบราชการ". จัดพิมพ์ 2 เดือน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 3 (4): 36
- คะนอง สวัสดิวัฑฒ์. (2547). การศึกษาการมีส่วนร่วมบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 วิทยานิพนธ์ศึกษา ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- จรัสศรี ขุนทวี. (2544). สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำชุมชนในการดำเนินงานด้านโรงเรียนกับชุมชนตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียน มัธยมศึกษา.พ.ศ. 2539 ในสหวิทยาเขตกมลลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชาญชัย อาจันสมภาร. (2541). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ธวัช แพละเอง. (2547). การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ถ่ายเอกสาร.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศ์, ผู้แปล. (2543). แนวทางการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
- ธานินทร์ ศิลป์ จารุ. (2549). คู่มือการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS. นนทบุรี: นิต้าการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- บุญเลิศ ทิพจร. (2544). แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของบุคลากรในชุมชนอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา แก้วกัญญา และสุภัทรี พันธุ์พัฒนกุล. (2544). เอกสารประกอบการอบรมคณะกรรมการประสานงานโครงการพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาผู้นำชุมชน และผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

- ประทุมทิพย์ พวงรัตน์วงศ์. (2545). ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร คณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการพิจิตร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา แป้นเจริญ. (2546). สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เยาวนุช ทานาม. (2545). ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย วิทยานิพนธ์ สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2553, จาก <http://www.thaiedresearch.org>.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526). หลักการพัฒนาชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน กรุงเทพฯ: การอนุเคราะห์ไทย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก. 24 สิงหาคม 2550.
- วณิชชา พลับเจริญสุข. (2549). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนลาดปากคลองเจ้า สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ สารัตนะ (2548). ผู้บริหารโรงเรียน สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผลพิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์
- วีระ บำรุงรักษ์. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- วารภรณ์ วงใหญ่. (2540). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร ถ่ายเอกสาร.
- วิชิต ภาคอินทรีย์ (2546). การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการบริหารการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถ่ายเอกสาร.
- _____ (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- สมชิต ชันขวา. (2544) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถ่ายเอกสาร.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2544 11-12. ตุลาคม-พฤศจิกายน). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารข้าราชการครู. 22(1): 32.
- สำเนาวิ ระหา. (2549). การพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านนาหนองทุ่มอำเภอกลาง จังหวัดหนองบัวลำภู วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิชัย เรื่องฤทธิ์. (2545)การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากิ่งอำเภอเนินคมพัฒนา จังหวัดระยอง วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพ ประเสริฐโส. (2543). ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานีวิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุรัชย์ เทียนขาว (2545). แนวทางและปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2553, จาก <http://www.thaiedresearch.org>
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2545). "หน่วยที่ 7 ปัญหาแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา" ใน สัมมนาปัญหาแนวโน้มทางการศึกษา. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- แสง จันทรชัย. (2542). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่นวิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย บุญประเสริฐ (2546). หลักการบริหารแบบฐานโรงเรียน (SBM). กรุงเทพฯ: พระรามสี่การพิมพ์

- _____. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในประเทศไทยที่คัดสรร. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาการศึกษา, สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
- อรุณ รักรธรรม. (2546). “หน่วยที่ 4 พฤติกรรมองค์การ” ในทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Arnstein, S.R. (1969). “A Ladder of Citizen”, **Journal of the American Institute of Planners**. Vol. XXXV No.4.
- Berkley, G.E. (1975). **The Craft of Public Administration**. Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Delaney, Rebecca K. (2000). “Parent Participation in District-level Curriculum, Decision-making: A Year in the Life of a School
District.” **Dissertation Abstracts International**. 60(7): 2349-A: Photocopied.
- Gold, S. Eva. (2000). “Community Organizing at a Neighborhood High School: Promises and Dilemmas in Building Parent-
educator Partnership and Collaborations”. **Dissertation Abstracts International**. 60 (70): 2338-A: Photocopied.
- Hutton, Robert Stephen. (1996). “Leadership Behavior and School-Based Decision Making Council Member Satisfaction in
Kentucky Elementary School.” **Dissertation Abstracts International**. 56 (7): 2507-A: Photocopied.
- Mark, H.M. (1994). “The Effect of Participation in School Sponsored Community Service Program on Student Attitude toward
Social Responsibility”. **Dissertation Abstracts International**. 55 (4). Photocopied.
- Maslow, A.H. (1987). **Motivation and Personality**. (3rd ed.), New York: Harper & Row.
- Yasin, S.D. (1998). “Community Participation in Provision of Private Primary School in Port-Au-Prine Haiti” **Dissertation
Abstracts International**. 59:3245-A, Photocopied.